

Arkiv: <arkivID><jplID> FE-130
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 30.11.2022

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
162/22	Utval for areal, plan og miljø	07.12.2022
	Alver kommunestyre	

Interkommunal plan for sjøareal i Nordhordland - Alver kommune - Høyringsuttale

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret tilrår at innspel som gjeld sjøareal, motteke som innspel under høyring av planprogram for kommuneplanen sin arealdel på land, vert sendt samla som innspel frå Alver kommune inn til arbeidet med Interkommunal plan for sjø.

Utval for areal, plan og miljø 07.12.2022:

Handsaming:

Sveinung Toft-V sa seg ugild grunna medlemskap i arbeidsgruppa for utarbeiding av planen. Utvalet erklærte han samrøystes som ugild, og han deltok difor ikkje i handsaming av denne saka.

Orientering til saka v/Hans Kristian Dolmen-rådgjevar Plan og analyse

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

APM- 162/22 Vedtak:

Innstilling i APM - 07.12.2022:

Kommunestyret tilrår at innspel som gjeld sjøareal, motteke som innspel under høyring av planprogram for kommuneplanen sin arealdel på land, vert sendt samla som innspel frå Alver kommune inn til arbeidet med Interkommunal plan for sjø.

Politisk handsaming

Saka skal til høyring i utval for areal, plan og miljø og kommunestyret.

Saka gjeld

Interkommunal plan for sjøareal i Nordhordland er eit planarbeid som skjer i samarbeid mellom kommunane i Nordhordland. Planprogrammet for arbeidet vart vedteke av interkommunalt planutval i sak 03/21, 26.2.2021. Arbeidet er avgrensa til å gjelde sjøareal og framlegg til plan er no på høyring og offentlig ettersyn. Føremålet er å kunne vedta ein juridisk bindande arealplan for sjøareala.

Det presiserast at dette arbeidet held seg til sjø og avgrensa i flomålet. Prosessen syner fleire overgangstema mellom sjø og land. Arealdisponering for delar av sjøareala dels har ein klar samanheng med tilhøva og arealdisponering på land og ein treng samkøyring med planarbeidet for arealdelen på land i Alver som er i prosess.

I den pågåande høyringsperioden er alle dei deltakande kommunane oppfordra til å orientere politisk nivå og gjere politisk nivå kjent med innhaldet i framlegget til plan, innkomne innspel og konsekvensar knytt til desse. Det er ønskeleg at innspel frå kommunane som har vesentlege verknad for plandokumenta kjem no og det er føremålet med denne saka.

Framlegget til plan skal presenterast samla og det interkommunale planutvalet som styrer arbeidet har mandat til å utarbeide planprogram og framlegg til plan. Utvalet vil samanfatte alle innspel og i nausynt grad gjere endringar og få utført utfyllande KU-vurderingar. Det er kommunestyret i den einskilde kommune som kan gjere bindande vedtak om arealbruk, og slutthandsaming skjer i Alver kommunestyre.

Saksopplysningar

Bakgrunn:

I dei seinare åra har bruk og interesse for dei nære sjøområde auka mykje og i dag er det arealpress og bruksinteresser på sjø som på land. Planlegging i sjøområda har heller ikkje hatt spesielt sterk fokus som kan understrekast med at ein overordna og samla rettleiar for planlegging i sjø først har vore på plass sida 2020.

I høve til plan- og bygningslova omhandlar dette planarbeidet hovudføremålet «Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsone» og omfattar underføremåla ferdsle, farlei, fiske, akvakultur og natur- og friluftsområde.

Transport på sjø, dei ulike fiskeria og villaks til dømes ser ikkje etter kommunegrensene. For å få betre effekt av framtidige tiltak har det har vore eit vilkår for planarbeidet at det skulle gjerast i samarbeid mellom fleire kommunar. Planarbeidet er difor organisert gjennom Nordhordland Regionråd og alle kommunar deltek i arbeidet.

Varsel om oppstart av planarbeid og planprogrammet var på høyring i perioden 5.3 – 10.5.2021. Det vart samstundes invitert til å kome med arealinnspel. Det er desse innspela som er konsekvensutgreia og tatt inn i framlegg til plan. Framlegget til plan er og ei samkøying av plankart for heile planområdet og ei samanstilling av likelydande føresegn for alle deltakande kommunar.

Gjennom planarbeidet er det utarbeida eit sett med plandokument som omfattar kjeldegrunnlag, kunnskapsgrunnlag, planskildring, konsekvensutgreiing (KU) og risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS), føresegn og plankart (alle vedlagt). Det må peikast på at plankart og særleg føresegna dels er ei samanstilling av arealplan frå 8 kommunar der same tema, bruk eller tiltak er utforma ulikt i føresegna.

Sakshistorikk

Arbeidet med Interkommunal plan for sjøareala i Nordhordland har sin forankring i tidlegare vedtak der Alver kommune sluttar seg til arbeidet. Det har undervegs vore orienteringar i næringsutval og utval for areal, plan og miljø.

Vurderingsgrunnlag

Dette planarbeid har sterke føringar knytt til både lovverk og nasjonale og regionale føringar. Plan- og bygningslova skal på den eine sida leggje rette for arealbruk, men her under og samordne andre interesser og omsyn.

Dette gjeld for mellom anna naturmangfald, friluftsliv, norske laksefjordar, akvakultur forureining og miljøkvalitet. Desse tema er styrt av ein rekkje lovverk og føringar, men ein kan særleg trekkje fram naturmangfaldslova, lakse- og innlandsfiskelova, akvakulturlova med tilhøyrande produksjonsforskrift og vassforskrifta. Den siste har direkte påverknad på utforming av framlegg til føresegn

Når det gjeld ferdsle, transport og navigasjonsinnretningar er det særleg Kystverket som mynde og Hamne- og farvasslova som er aktuell for dette arbeidet.

Den nye kommuneplanen for Alver kommune har og mål for både næringdrivande og bebuarar om bruk av sjø og sjønære areal.

Partar

Planarbeidet er eit interkommunalt samarbeid mellom Alver, Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal med interkommunalt planutval og felles administrativ arbeidsgruppe.

I prosessen har ein i referansegruppe knytt til seg Statsforvaltar, Vestland fylke, Mattilsynet, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Nordhordland næringslag, Naturvernforbundet, Bergen og omland friluftsråd mfl.

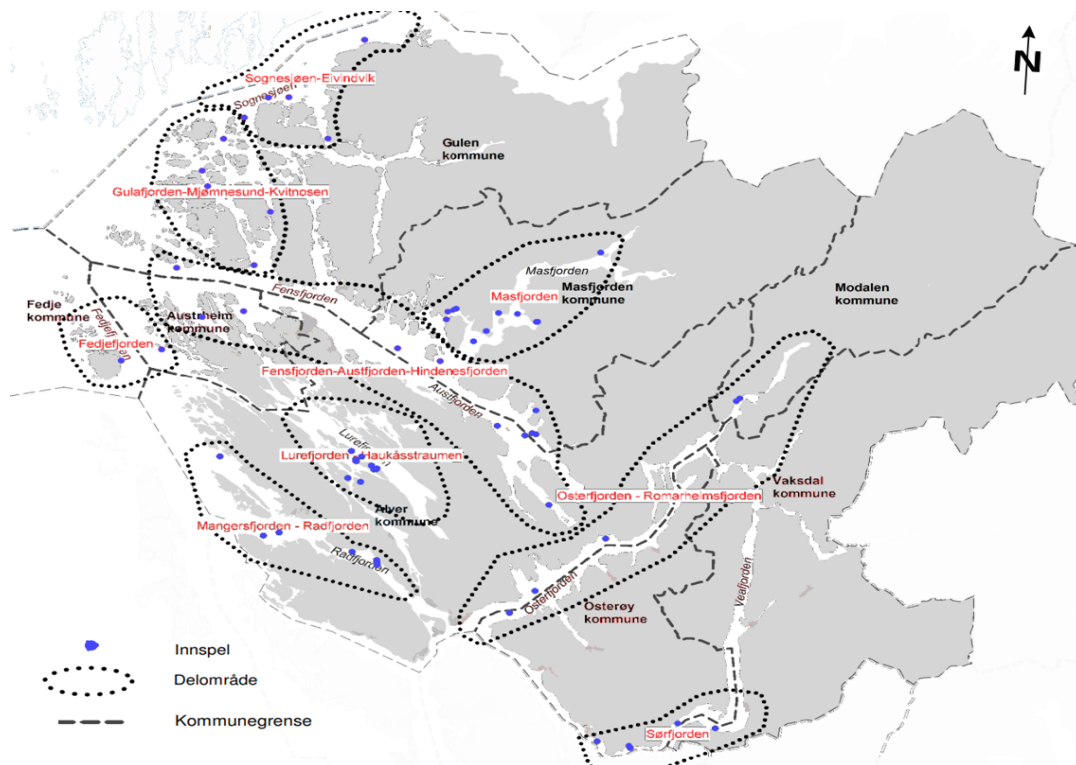
Kommunane si rolle har vore og bidra i organisasjonen av arbeidet, gje bidrag til kunnskapsgrunnlag og forming av plandokument og følgje opp med naudsynte administrative og politiske avklaringar og vedtak

Vurdering:

Planarbeidet strekk seg over ei stort og samansett planområde. Det er store skilnadar i topografien under vatn frå Modalen lengst inne til Fedje ytterst i havgapet. Straumtilhøve langs i kystområda og inn og ut av fjordane gjev eit komplekst bilete og djupe fjordbasseng med grunne tersklar påverkar vassutskifting. Desse faktorane bidreg til ein variert og mangfaldig flora og fauna under vatn.

Plan- og bygningslova skal samordne ulik bruk, ulike interesser og tilhøve til ulike nasjonale føringar. Dette gjeld mellom anna Vassdirektivet i EU som i Noreg følgjast opp med Vassforskrifta og som omfattar all bruk av vatn og har miljømål. Vestland vassregion er delt i 9 vassområde og der er eit for Nordhordland. Innanfor vassområda finn du vassførekomstar som mellom anna er kartlagte og definerte fjord- eller kystområde. Prosjektet finn det er rasjonelt å knytte innspel, planarbeid og tiltak til vassførekomstane og slik forme delar av plandokumenta.

Fig.1. Vassområde Nordhordland med vassførekomster og innspel

Innkomne innspel

Samla sett mottok ein under høyring til planprogrammet i overkant av 60 innspel. Alle desse er konsekvensutgreia og fordelte seg som synt i tab.1. Sjå elles vedlagte samla konsekvensutgreiing.

Tab.1. Alle enkeltinnspel og kor mange av dei som er tatt inn i plankartet oktober 2022

Samla vurderingar av enkeltinnspel		
16	20	26
Ingen eller få kjente vesentlege konsekvensar eller moglege konflikhtar. Etter ei samla vurdering på tvers av alle tema vert innspelet tilrådd.	Middels konsekvens / noko konfliktpotensial / moderat måloppnåing for enkelte tema. Etter ei samla vurdering av alle tema vert konfliktgraden og utfordringa vurdert til å vere for høg til at innspelet kan tilråddast.	Klar negativ konsekvens / stort konfliktpotensial og/eller låg måloppnåing og/eller uakseptabel risiko for eitt eller fleire tema. Etter ei samla vurdering, der eitt eller fleire tema kan vere tungtvegande, vert innspelet ikkje tilrådd.
Desse 16 innspelsområda er foreslått som arealendring i plankartet	Av desse er 13 tatt inn i plankartet.	Av desse er 11 tatt inn i plankartet.

Alver kommune

a. Innspel i Alver kommune knytt til Interkommunal plan for sjø

- Justert framlegget ved å endre og særleg redusere arealet slik at konfliktgraden med ma farlei vert redusert. Gjort i dialog med Kystverket som understrekar at deira tilbakemelding under vegs ikkje er bindande
- For nokre areal er det i gjeldande arealplanar fremja plankrav under visse tilhøve
- Omstrukturering av fjordområde som samla betrer driftstilhøve og fiskevelferd er mange einge om, men utfordrande å gjennomføre, i Alver eit døme i Austfjorden der 3 små akvaområde kan erstattast med 1 område (to forslag – må velje 1)

- Der er tatt ut areal i gjeldande plan til dømes i Mangersfjorden
- Der er framlegg til areal som ikkje er tatt inn

Mottekne innspel i Alver er gjeld dei tre underføremåla hamneområde, småbåthamn og akvakultur.

For å sjå nærare på dei einskilte innspela og KU-vurderinga visast det til vedlegget «Vurderingstabellar» med oversikt over alle innspel. Desse er rangert kommunevis og innspela for Alver (4631) finn ein frå s.22 til 65.

Akvakultur	Samla vurdering			
Fjordområde (vassførekomst)	Gul	Raud	Totalt	Med i plan
Mangersfjorden-Radfjorden	1	5	6	0
Fensfjorden-Austfjorden-Hindnesfjorden	1	1	2	1
Osterfjorden-Romarheimsfjorden	1	1	2	0
Totalt	3	7	10	1

	Samla vurdering			
Fjordområde (vassførekomst)	Grøn	Gul	Total	Med i plan
Lurefjorden-Haukåsstraumen				
Småbåthamn/-anlegg	2	7	9	5
Hamneområde/- andre	1	1	2	1

Når det gjeld arealinnspel knytt til akvakultur er det få innspel om gjeld heilt nye areal. Dei fleste gjeld arealutvidingar av gjeldande lokalitet begrunna med å forbetre produksjonstilhøve. Endring av biomasse i seg sjølv er ikkje ei vurdering som ligg til arealplan

Fleire innspel vart gjennom KU-vurderinga kategorisert som raud og i utgangspunktet ikkje aktuell for å ta inn i framlegget til plan. Det vart i ettertid gjort ei ny vurdering saman med Kystverket og basert på lokalkunnskap. Dette gjorde at nokre innspel fekk endra KU-status og er tatt inn i framlegget. Sjå nærare om dette i planskilddinga kap. 7, s.45-48.

Avbøtande tiltak i denne nye vurderinga har vore:

- Justert framlegget ved å endre og særleg redusere arealet slik at konfliktgraden med marine interesser er vert redusert. Gjort i dialog med Kystverket som understrekar at deira tilbakemelding under vegs ikkje er bindande
- For nokre areal er det i gjeldande arealplanar fremja plankrav under visse tilhøve
- Omstrukturering av fjordområde som samla betrer driftstilhøve og fiskevelferd er mange eingangar om, men utfordrande å gjennomføre, i Alver eit døme i Austfjorden der 3 små akvaområde kan erstattast med 1 område (to forslag – må velje 1)
- Der er tatt ut areal i gjeldande plan til dømes i Mangersfjorden
- Der er framlegg til areal som ikkje er tatt inn

I botn ligg vidare at kommunen har eit heilskapleg ansvar etter plan- og bygningslova om og samordne interesser og bruk:

- Kommunen har heilhetleg ansvar
 - Naturmangfald, klima- og miljøpåverknad og endring
- Produksjonsområdet for oppdrett er i raud sone
 - Såkalte «Trafikklyssystemet» er førande (raud, gul, grøn sone)
 - Nedtrekk i produksjon vil halde fram om ein fortsett som i dag
- Krav om å halde ved like eller ikkje forrverre miljøtilstand
 - Framtidsretta krav
 - Stimulere til endring i teknologi (tette/utsleppsfrie anlegg)
- Synlege miljøomsyn i arealplanen
 - Kan gje aksept eller toleranse for produksjon og næringa generelt

b. Innspel i Alver kommune knytt til oppstart kommuneplanens arealdel (KPA) på land

Varsel om oppstart av planarbeid og planprogrammet var på høyring i perioden 15.6 – 15.9.2022. Det vart samstundes invitert til å kome med arealinnspel. Gjennom høyring av planprogram har ein motteke eit knippe innspel som gjeld sjøareal og administrasjonen vil tilrå at desse vert sendt som eit samla innspel frå Alver kommune inn til arbeidet med Interkommunal plan for sjø og handtert vidare der

Tema akvakultur og plan

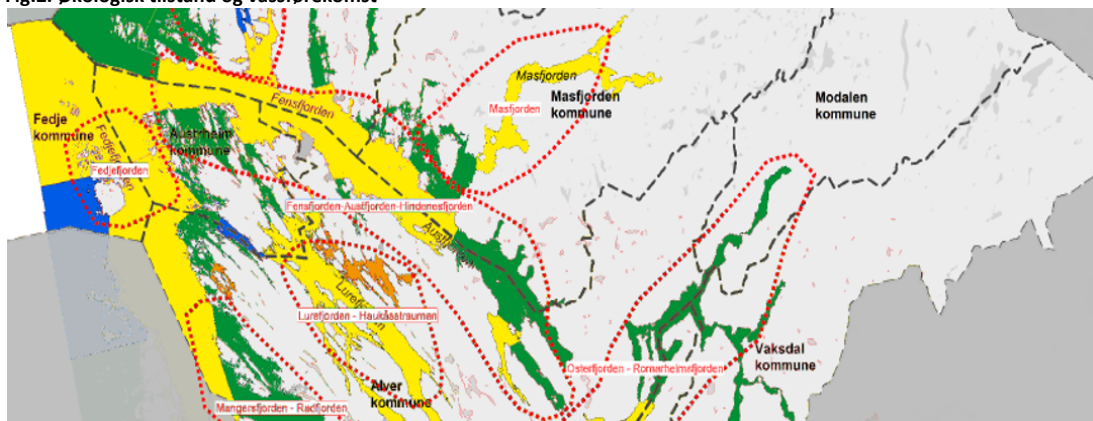
Det interkommunale planarbeidet er generelt retta mot sjø, men mykje av problemstillingane gjeld korleis ein i plansamheng skal handtere areal for akvakultur. Det utarbeida kunnskapsgrunnlaget syner at miljøbelastninga i fjordsystema eller vassførekomstane er stor og dels for stor. Den samla belastninga er samansett og det er på inga måte nokon rask eller enkel løysing for å betre tilhøva.

Gjennom planprosessen har ein samtala og diskutert med ulike partar med sin ståstad, Prosessen og arbeidet med sjøplanen synleggjer ei rekkje tilhøve som bør takast fatt i, men langt dei fleste av desse ligg utan for det vi løyser i ein arealplan. Slik sett bør ein sjå på arbeidet med ein sjøplanen som eit samlande og felles utgangspunkt.

Dei tilhøva knytt til akvakultur som arealplan særleg kan handtere er arealdisponering og rammer eller føringar som ligg i føresegna. Når det gjeld arealdisponering er framlegget til plan konservativt og «føre var» om ein vil. Kunnskapsgrunnlaget og KU- vurderinga slår fast at miljøbelastninga er stor og det er lite areal tilgjengeleg når ein legg tradisjonell drift med opne merder (anlegg) til grunn.

Når det gjeld føresegna er det særleg to grep som på kvar sitt vis kan bidra til ei tydeligare handtering. Den eine gjeld kommunen sitt samla og heilskaplege ansvar knytt til miljøtilhøve og dei tidlegare nemnde miljømåla som ligg til Vassforskrifta. Vassforskrifta er nasjonal og forpliktar kommunen til å ta i vare vassmiljø frå høgste fjell og ut mot havet. Uavhengig av notilstanden er det avgjerande at planarbeid eller tiltak som kan bidra til at ein ikkje når miljømål eller at miljøtilstanden i vassførekomsten vert forverra ikkje kan gjerast.

Fig.2. Økologisk tilstand og vassførekomst

Dette omsynet er i føresegna tatt inn på generelt grunnlag for alle typar planarbeid og tiltak i pkt. 2.3.2 og særskilt knytt til akvakultur i pkt. 3.1.9. Ein gjer merksam på at dette tilhøvet gjeld like mykje på land som i eller på sjø.

Det andre koplinga som ikkje er gjort tidlegare i plansamheng i området er i pkt. 3.1.9 b). I oversikta er akvakulturlokalitet, tillate art, produksjonsvolum og vassførekomst kopla saman. Det

I høve til mindre tiltak på sjø og i strandsona har vi i framlegget søkt å skilje tydelegare mellom areal som på land er lagt ut til «Busetnad og anlegg» og LNF-område. Når det gjeld areal som på land er avsett og tatt i bruk til busetnad og anlegg er det oftast både gjort KU-vurdering og

gjennomført infrastrukturtiltak som tilkomst og moglegheit for parkering. På gitte vilkår meiner arbeidsgruppa i planarbeidet at det kan vere eit rom for tiltak som forbetrar tilhøva i det aller næraste sjøarealet, lettar tilgangen mot sjø og ferdsle langs sjø eller i strandsona. Sjå pkt.3.3.1 i føresegna.

For areal i sjø som ligg opp til landareal som har føremål LNF vil et mogleg handlingsrom vere vesentleg mindre og dei føringane ein er vant med knytt til LNF søker ein ikkje å utfordre. Det er likevel tatt med moglegheit for gjennomføring av tiltak knytt til friluftsområde som oftast ligg i LNF-område.

Utfordringar ein ikkje løyser i arealplan

I arbeidet med arealplanen meiner arbeidsgruppa og ha avdekka ulike interesser, tema og tilhøve som ikkje kan løysast i ein arealplan aleine. Dette er tilhøve som særleg rettar seg til akvakulturnæringa. Det vert eit feil å bruke for mykje fokus på desse tilhøva her, men tydeleg ramme i arealplan knytt til arealbruk og ivaretaking av miljøtilstand er to av fleire verktøy som må verke saman over tid. Ein mogleg handlingsplan og strategiarbeid vidare vil måtte påverke fleire ulike faktorar på ulike nivå.

Økonomiske konsekvensar

Arealplanlegging av sjøareal har moglegvis ikkje direkte økonomiske konsekvensar for kommunen.

- Etablering av næringsverksemd

Med bakgrunn i dei overordna nasjonale og regionale mål og satsingar som ligg føre skal kommunane leggje til rette for utvikling og verdiskaping i sjø og kystnæreareal. Berekraftig utvikling og næringsetablering er eit satsingsområde

- Havbruksfondet

Planmessig tilrettelegging og utvikling av næringsareal knytt til akvakultur løyser ut midlar til kommunane frå havbruksfondet

Miljømessige konsekvensar

Kommunane har eit heilskapleg ansvar for å samordne arealbruk og ulike bruksinteresser. Kunnskapsgrunnlaget knytt til sjøareala gjer synleg at det ikkje står heilt bra til med sjøområda våre. Det er fleire kjelder til forureining, noko kjem frå land og noko er transport langvegs frå. Anna gjeld avlaupsutslepp frå land og organisk avfall frå oppdrettsanlegg, det er mao fleire tilhøve og arbeide med.

Når det gjeld bruken av sjø kjem vi ikkje frå at mykje bokstaveleg talt samlast på botn og vi legg til grunn at det er i alle brukargruppene si interesse at miljøtilstanden i vassførkomstane vert forbetra.

Risiko

Alle vurderingar er basert på kjent kunnskap i offentlege register, og opplysningar som er samla (sjå ma vedlegg «Kjelder»). Få av kjeldene er komplette og kvaliteten og alderen på data kan variera. Det er ikkje tatt stilling til når registreringane for ulike tema er gjort. Kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimeleg høve til plannivået, og det er trong for meir detaljert kunnskap ved til dømes ein reguleringsplan.

Det vil alltid vera ein grad av usikkerheit knytt til risikovurdering. Tilgang på relevant kunnskapsgrunnlag i form av til dømes statistikk og erfaring frå tilsvarande situasjonar, vil kunne påverke usikkerheit. For ein del typar hendingar, inkludert hendingar der sannsyn vert påverka av

klimaendringar, vil det også vera usikkert i kva grad historiske data kan nyttast for å seia noko om framtida.

Vurdering av særskilte grupper

Planarbeidet har så langt ikkje gjort vurderingar knytt til spesielle brukargrupper. Gjennom referansegruppene som tar del i arbeidet er fleire paraplyorganisasjonar representert og slik sett er mange aktuelle på overordna nivå informert.

Kommunedirektøren si oppsummering og tilråding

Arbeidet med interkommunal plan for sjøareal i Nordhordland strekk seg over eit stort planområde og 8 kommunar. Målsettinga er å samordne bruk og interesser knytt til sjøareal i heile regionen. Under hovudføremålet «Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsone» er det ei rekkje underføremål. Desse er skildra i eit fylldig kunnskapsgrunnlag og tilhøyrande plandokument.

Fjord- og kystområda strekk seg over kommunegrensene og ein har lagt til grunn at arbeidet kna vere krevjande, men rasjonelt å gjer saman. Samarbeidet har og som målsetting om ei meir tydeleg og føreseieleg forvaltning på fleire vis:

- Meir effektiv og føreseieleg sakshandsaming
- Heilskapleg dialog med nærings- og miljøinteresser
- Heilskapleg dialog med overordna styresmaktar
- Felles kunnskapsbase som kan nyttast av alle
- Danne grunnlag for berekraftig verdiskaping
- Grunnlag for framtidig samarbeid om arealbruken i sjøområda

Alver kommune har vidare i sak 157/22, 24.11.2022, vedteke planprogram for kommuneplanen sin arealdel på land. Gjennom høyring av planprogram har ein motteke innspel som gjeld sjøareal.

Kommunedirektøren tilrår at desse vert sendt samla som innspel frå Alver kommune inn til arbeidet med Interkommunal plan for sjø og vert vurdert i dette planarbeidet

Planmateriale er omfattande og oversikt og tilgang finn ein:

<https://regionnordhordland.no/artikkel/Hoeyring-og-offentleg-ettersyn---Plan-for-sjoearal>

Vedlegg i saken:

30.11.2022 IKP Sjø NH Høyringsbrev

1844895